

Setmanari de Banyolas

Periódich d'accio católica

Redacció y Administració:
Carrer de Girona, Número 6 A

Banyolas, 14 de Maig de 1911

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

A Banyolas: 1'00 pta. timestre.
A fora: 1'50 »
Número solt: 10 céntims.

Primavera

¿Qué té d' especial la primavera que així nos encanta y enamora?

Quina secreta relació hi ha entre l' nostre cor y la vitalitat y explendor que en aquest temps ostenta la naturalesa?

¿Qué li diuen al nostre espírit aquesta vegetació exuberant, ab els camps que verdejan, els arbres atapahits de nou fúllatje, les plantes que rebrollan y les flors que esclatan?

¿Qué hi ha á n' aquestes tardes de Maig, magnífiques, plenes d' ardencies, vivificades pel sol?

¿Qué tenen d' especial aquestes nits de primavera, quietes, serenes, tebies, plenes de reculliment y de misteri?

¿Qué 'ns diuen els cants del rossinyol que refila vora'l niu y les auranetes que xisclant se glònxen per l'espai?

¿Quin encant tenen en aquest temps les transparents aiguës del riu que, murmuroses, segueixen, fent mil ondulacions, son camí engalanat de vegetació nova?

¿Qué té de diferent la primavera de les altres estacions?

¿Quins secrets ens diu que sempre 'ns agradan? ¿Quina vida porta en ses entrañes? ¿Quin calor ens comunica? ¿Quin cant es el seu, que l' trovem tan armonios, tan dols y al mateix temps tan intens, vibrant y ardorós?

No ho sé. Pero lo que si sé es que entre aquest esclat de vida y armonies de la naturalesa y l' nostre cor hi ha secretes é intimes relacions.

Serà, tal vegada que com la naturalesa l' nostre cor no 's resigna á morir y, encar que les arideses de la vida l' ajuuin y l' tornin pessimiste, te dintre seu un germen de inmortalitat que li diu: has de viurer; has de cantar; has de volar; has de florir; has d'estimar?

Segurament que sí. Segurament que aquest cant de la naturalesa en primavera el trovem tan hermos y sujestiu porque es un cant de resurgiment, de entusiasme, de amor y de vida.

El cant de la primavera es el cant de la vida, de la inmortalitat, de la perpetua juventut, de la eterna florida.

Es el cant que más agrada al nostre cor que, tan en la juventut, com en la vitalitat, com en la vellesa suspira sempre per una eterna primavera hon la poesia, l' amor y totes les armonies no tinguin mai fi.

Es aquesta la primavera que l' cor anyora sempre; es la visió que tots portem á dintre; es el desitj de eterna vida que ha gravat en la nostre ànima. Aquell que 'ns ha criat per la inmortalitat.

Devant l' esclat de vida de la primavera ¿quín incrèdul hi ha, si es que tinguí sensibilitat, que no's reveli ab indignació contra l' idea de deixar d' existir y no sentí en son interior un crit potent y vigorós de eterna vida, de inmortalitat?

JOAQUÍM COROMINA.

LA CARPA

XVIII.

Enfermedades de las carpas

Sanguijuelas de los peces. Se observa, con bastante frecuencia, que las carpas, después del período invernal, están acostadas sobre uno de sus lados en el fondo del estanque, ó bien en la superficie del agua, vueltas vientre arriba. Examinadas con detención puede observarse que sus branquias están invadidas por un gran número de parásitos, conocidos con el nombre de *Piscicola geometra* ó *sanguijuela de los peces*. Estos anélidos que pertenecen á la familia de los *Ichthyobdellidae* tienen representantes en las aguas saladas y dulces. En éstas últimas preferentemente las estancadas con fondo limoso. Pueden y así sucede, existir en aguas corrientes (rios y arroyuelos) y así como en las primeras atacan á las carpas, tenicas y bremas, en éstas á los peces que tienen predilección por las aguas vivas: las truchas y demás salmonidos no están al abrigo de la invasión de tales hirudineos.

La *Piscicola geometra* se adhiere á las branquias de los peces en considerable número, las cuales absorbiendo una gran cantidad de sangre acaban en poco tiempo con la vida de los animales atacados.

Existe un sencillo medio para librarse á los peces de este temible parásito, cuando se les puede someter á tratamiento; consistiendo en bañarlos en agua salada, (25 gramos de sal por un litro de agua), durante diez minutos. La carpa puede resistir una disolución salina mucho más concentrada y un baño de una hora de duración, y así es conveniente practicarlo por cuanto los huevos de las sanguijuelas que son pequeños, oblongos, amarillentos ó de un pardo rojo y pegados en el cuerpo de los peces, tienen mucha mas resistencia que los anélidos desarrollados.

Pero tratándose de un estanque en que la población piscatoria está toda invadida, no queda otro recurso que desagüarlo y dejarlo completamente en seco. Una vez así efectuado, se estiende en el fondo y en los márgenes una buena mano de cal en polvo. Pasado quince días esta operación puede llenarse otra vez y utilizarlo nuevamente. Acontece algunas veces que las sanguijuelas reaparecen, conducidas por la corriente, en este caso el problema se presenta de difícil solución, si la pieza de agua no puede alimentarse con otra agua.

**

Pequeña viruela de las carpas.—Con esta denominación designan los alemanes á una enfermedad que se manifiesta por manchas blancuzcas bastante pequeñas y localizadas en ciertas partes del cuerpo, especialmente en la cabeza y la base de las aletas, y las cuales poco á poco dichas manchas se propagan y agrandan, acabando por hacerse confluentes y por invadir casi todo el cuerpo del pez.

En los casos graves de la enfermedad, cuando el pez vive aun y se pasa el dedo por encima de las manchas, se percibe que la piel presenta en ciertos sitios más consistencia que en otros y con frecuencia ligeramente córnea. Esas lesiones de la piel ofrecen más gravedad porque repercuten en los riñones destruyéndolos y es originada por un *Esporozoario* del grupo de los *Myxosporidios* y del género *Miroboalus* que el Profesor Bruno Hafer de Munich ha

descrito con el nombre de *Myxobolus Cyprini*. Estos desórdenes del aparato urinario acarrean casi siempre la muerte del pez.

Esta enfermedad se propaga fácilmente. Los esporos, esto es los cuerpos reproductores del *Esporozoario*, evacuados por el pez enfermo al propio tiempo que los escrementos, caen al fondo del agua, en donde las carpas, removiendo el lodo para buscar su alimento, los ingieren y se infectan.

Utilizar solo reproductores sanos y vigorosos y tener los estanques ó viveros en buen estado de limpieza, son los dos mejores medios profilácticos para poner á los peces al abrigo de esta temible enfermedad.

Cuando apesar de estas precauciones, un estanque se contamina es preciso desagüarlo y ponerlo en seco, echando en él cal viva en la forma y manera que hemos indicado al ocuparnos de la destrucción de las *Sanguijuelas de los peces*.

**

Roseola de las carpas.—En Alemania esta enfermedad es conocida con el nombre de *Enfermedad de los viveros* (*Halter Krankheit*) por la frecuencia que se presenta en los peces que viven en receptáculos reducidos, especialmente las carpas que en invierno del estanque pasan á los viveros para pasar la temporada de los grandes fríos. Generalmente la enfermedad se manifiesta por una coloración que se observa con preferencia en los lados y en toda región abdominal. Esta coloración poco perceptible en las carpas, cuyo escamado es normal, es muy visible en las razas ó variedades desprovistas de dichos órganos protectores, tales como las carpas de cuero y las carpas de espejo, originada dicha coloración por la dilatación de los vasos sanguíneos sub-cutaneos y á las extravasaciones de sangre en el tejido mismo de la piel. Este aspecto característico que presenta la piel, no constituye la única manifestación de la enfermedad, en los bronquios se observan asimismo alteraciones en sus bordes y aun pequeñas hemorragias en la superficie del cuerpo. En el intestino una inflamación intensa, con exudados viscoso-sanguinolento y muchas veces pequeños abscesos. El corazón se hipertrofia y el pericardio visiblemente alterado.

La causa determinante de la enfermedad es una infección interna del pez producida por un microbio, un bacilo particular, llamado *Bacillus*

terium cyprinida que invade la sangre y sucesivamente todos los órganos especialmente los riñones. Se ha observado que esta enfermedad se desarrolla en las colonias pescatorias que viven en las aguas impuras más o menos saturadas de sustancias orgánicas en descomposición ya sea las carpas cuando permanecen entre barro impuro o bien en receptáculos de poca capacidad, contaminándose los unos a los otros, ingeriendo con los alimentos las bacterias patógenas.

Los ciprínidos atacados de *roseola* resisten a la enfermedad durante bastante tiempo, es decir durante algunas semanas, luego mueren en gran número a la vez, mientras que en las experiencias de laboratorio, cuando se inocula la enfermedad en un individuo sano, es raro que la muerte no ocurra al cabo de 5 a 20 días al máximo.

Acerca las disposiciones que deben tomarse una vez declarada la enfermedad, se limitan en la separación inmediata de los enfermos, trasladándoles a aguas puras y corrientes, en las cuales la mayor parte recobrarán por completo la salud perdida. Para evitar la invasión; la limpieza en primer lugar y luego evitar la formación de capas de barro, cuanto sea posible.

Ligulosis.—La mayor parte de los peces albergan parásitos intestinales, pero el que con más frecuencia se observa es la *Ligula simplissima* que ocasiona perjuicios enormes a los piscicultores. Este helminto que ataca con preferencia a las *tencas* se halla también en las carpas. Su larva de un color blanco lechoso tiene un centímetro de anchura y puede alcanzar una longitud considerable de 20 a 80 centímetros. Estos parásitos se alojan en el intestino, así como en el peritoneo, causando siempre la muerte del pez. Como la mayor parte de los entozoarios, las *Ligulas* tienen necesidad de pasar sucesivamente por organismos distintos de animales para alcanzar su completo desarrollo. Pasan la primera parte de su existencia en la cavidad abdominal de los peces, en donde viven en estado de larvas, desprovistas de órganos reproductores. No adquieren estos órganos hasta que pasan a los intestinos de las aves acuáticas. En ellas completan su desarrollo, adquieren sexos y producen huevos. Evacuados estos huevos con las deyecciones por las aves acuáticas, caen al fondo del agua, en el barro y al cabo de algunas semanas, dan nacimiento en el mismo barro a embriones ovoides con cirros vibrátiles que son ingeridos por los peces. Estos embriones, perforando el tubo digestivo por medio de ganchos de que están provistos, llegan a la cavidad abdominal de la víctima, en donde se desarrollan rápidamente y pasan al estado de larvas. Estas larvas tardan generalmente dos años para alcanzar todo su desarrollo y buscando entonces un punto del pez para escapar del cuerpo que los alberga es cuando producen su muerte.

Los peces carnívoros, *lucios*, *percas*, etc. que comen peces atacados de *Ligulos*, no experimentan ningún malestar y en este caso el parásito es digerido con el pez que lo contiene: solo en el intestino de las aves es en donde halla el medio favorable para terminar su desarrollo y llegar a ser apto para la reproducción. De manera que el hombre mismo puede consumir sin inconveniente peces atacados de *Ligulos*.

Tuberculosis de la carpa.—En 1897, los señores Bataillon, Dubard y Terre, observaron en carpas que vivían en un pequeño río del establecimiento de piscicultura de Velars (Cote d'Or) que morían, presentando tumores voluminosos en los costados. Examinados estos tumores comprobaron la presencia de numerosos bacilos de Koch. Reconocido enseguida el riachuelo en el cual vivían las carpas pudo averiguarse que estos peces se habían contaminado con los esputos y deyecciones de una persona tuberculosa; más la exacta coinciden-

cia de la aparición y la cesación de la enfermedad de los peces con la aparición y desaparición de la contaminación, por los productos tuberculosos humanos de los viveros en donde vivían las carpas enfermas, demuestra que las carpas habían contraído espontáneamente la tuberculosis por ingestión de los bacilos de Koch humanos.

Los señores Nicolás y Lesieur se determinaron a tuberculizar experimentalmente, carpas y peces dorados de China, dándoles como alimento exclusivo, durante muchos meses, esputos de individuos tuberculosos, alimento que los peces aceptaban y comían con avidez. Estos peces sucumbieron de una infección tuberculosa difusa, más sin presentar ningún vestigio de tumores o de tubérculos.

Así, parece cierto, que la tuberculosis de los peces, como la de las aves y mamíferos, es ocasionada por el mismo bacilo de Koch, que se adopta a dichos animales, con ligares variaciones atribuidas a la diferencia de temperatura. Esto basta para que los piscicultores estén alerta contra la tuberculosis bovina y los residuos de las lecherías; las cuales distribuidas a los peces, pueden conteniendo frecuentemente dichos bacilos tuberculosos en grandes cantidades ocasionar pérdidas considerables en sus establecimientos; debiendo someter las materias sospechosas o de origen desconocido a una prolongada cocción antes de propinarlas a los peces.

FRANCISCO DE A. DARDER Y LLIMONA.

Del Marroch

De nosrre correspolal á Rabat

Al retorn d'Arzila aprofitarem la bona ocasió d'anar acompañats per una petita forsa comandada pe'l mateix Raisuli que en cumpliment d'ordres superiors rebudes passaba per els aduars arreplegant de mal gràt gent pera formar una mehalla y enviarla a Fez. Aquestes forces les unirà ab altres que hi han preparades a Alkaçar y totes junes accompanyaran un convoy d'armes y queviures per tréurer de la crítica situació en que 's troba la columna del comandant francés Bremond, ananthi de que fe l'Agent consular francés d'Alkaçar, fent el Raisuli de patró aranya, ab l'escusa de ser indispensable la seva presència aqui, per sofocar tot intent de rebel·lia dels moros dels camps de la seva jurisdicció, que tant molt contents estant de les cresques contribucions y castichs que'l imposa.

Y així es ell! Un farçant polítich qu'ha

sapigut enganyar al mateix Sultán, sense pogue acreditar els mérits que l'han encumbrat a la distingida posició que ocupa,

si no es per les rateries y sequestres consumats en els seus temps de bandolerisme.

Els coireus vinguts aquest mitj dia de Rabat diuen que procedent de Casablanca, ha passat per allí una columna d'uns tres mil homes formada d'indígenes y francesos, ab canons y tots els útils de guerra, que seguit son camí se'n van dret a Alkaçar fins ser a Fez per treure d'apuros al mateix Sultan y protegí als seus companys.

Se diu de Mequinez qu'ls revoltosos hi entraren al saqueix quedant duenyos de la població, y de Marrakesh se conta que han proclamat nou Sultan sens derramament de Sanch.

A Fez les forces rebels tenen en quadra a les leals fins al extrem d'estar acampades a les mateixes portes de la ciutat, no admetent o assasinat als emisaris que'l Sultan envia per negociar la pau.

Y'l descontent general s'accentua mes cada dia y pregonen els moros que no cediran en tant el Sultan no ordeni la separació dels francesos del exercit marroqui.

Y com la França te compromeses aquí tants d'interessos y per medi d'ells ha embolicat al Sultan sense medide sortirne, tenint la questió mes que may enmaranya da y com ella no voldrà pas cedi a les pretensions dels moros, si per etzar sortís un capdill prestigiós dessendent del gran Ma homa y's posés al cap dels revoltosos, molt fàcil que donguessen al pressent Sultan un daltabaix que'l faria caure del trono, com feu ell ab son germà alsant el crit de guerra santa qu'equivaldría a fora's francesos.

**

Seguint nostre camí arribarem a la fi a Larache, població bonica, situada en un pendent de muntanya que'l mar, banyantla per un costat y'l riu voltejantla per l'altre, li envian fresques brises fentla agradable del tot.

Encar qu'estiga cercada per altres muralles construïdes també pe'ls portuguesos qu'altre temps dominaren, per aquí sembla qu'un se trobi a casa puig tothom parla espanyol.

Se pot dir que l'element juheu es el qui predomina tenint arremassat tot el comers.

Aferrats ab ses creencies els moros, tal volta ab raó ja que la seva religió els hi permet tantes llibertats que molt contents n'estariam els que'n dihem civilisats, feien una manifestació pública que me va deixá encantat.

Una vintena de pelegrins retornaren de la Meca.

El seu ritol no'ls permet fer l'entrada a ne'l poble lo mateix dia de l'arrivada.

Tingueren que pernoctá afora muralles.

Al sent demà se'ls hi feu una entrada triomfal. Una dotzena de notables, ab pendons rellampagants de virumbats colors, els va anar a rebre per darlos la benvinguda, accompanyats de la típica cobla de tiples, tabal y corn.

En marxa ja, passant entremitj d'una gentada grat era de veure l'alegria desbordant del públic, les abraçades que se'ls feyan, besantlos la cara, les mans y les prendes que vestian, ab la santa convicció de que rossantse solzament ab els que tenian la ditxa d'haver anat a Terra Santa quedaban lliures del contagi de molts malts y era estimat l'acte com una gran alabanza a Deu.

Esclá que'l incrèdules troben exagerats aquets esclats de bé, pero si's té en consideració que aquestes gens no han begut en altres fonts que les que begueren sos antepassats, caurán en compte que aquets actes son portats ab tot el cor, y la mes bona fé del mon.

MARIAN ARENA.

Larache 27 Abril 1911.

(De Baix Empordá.)

Bibliografía

Rnt. Mariano Faura y Sans Pbre.

La Espeleología de Catalunya

Tirada a part de una monografía publicada per dit autor en las Memorias de la «Real Sociedad Espanyola de Historia Natural» Tomo VI, Memoria 6.ª 1911.

Hem rebut recentment una ben impressa monografía deguda a la galana pluma de Mn. Mariano Faura donant a coneixer tot quant sobre Espeleología hi havia publicat y dispers en una infinitat de revistas y publicacions diverses de difícil adquisició pel públic, enriquit tot ab las valiosas observacions per ell obtingudas en sa constant exploració de la Naturalesa.

Així com la diligent abella resserca las flayrosas flors del bosch y del gemat verger pera libarhi la deliciosa mel, així mateix Mn. Faura ha recullit en las obras científicas nacionals y extrangeras, sens menys preuar

las revistas y premsa locals, quants materials científichs contenian dispersos pera poder edificar ab profit un monument perdurable a la nova ciencia de la Espeleología, aquista rama destacada de la Geologia general pera millor dedicar al estudi de la crosta exterior de la terra, investigant las grans cavitats dels abencs y las anfractositats de las cavernas y covas de la superficie del planeta que'n sustenta.

A n'aquests abismes ha penetrat Mn. Faura pera coneixer las habitacions que ocuparen los primitius habitants de la terra catalana, unas vegadas; otras pera estudiar la composició y estructura dels terrenos y també pera investigar lo curs subterrani de las aygas, o bé pera donar compte y rahó de com viuen y's propagan los sers animals y plantas, que en ells hi passan sa existencia, per cert bé migrada; problemes tots de gran importancia, que excitan l'interés dels sabis y fins del públic en general.

Ab la publicació de sas originals investigacions, ab la destresa ab que ha sabut enllaçarlas ab las coneigudas, pero molt esparsadas, ha conseguit Mn. Faura refundir en son valiós treball tot quant sobre Espeleología més interessa y no content de haver produït una obra de caràcter general molt estimable, ha dotat la literatura patria ab un conciensut tractat de *Espeleología especial aplicada a Catalunya*, fita perdurable y base segura pera successivas investigacions de aquesta classe, que ningú podrá oblidar si vol fer profitosa tasca.

Terminaré aquesta breu nota bibliogràfica felicitant efusivament al autor Mn. Faura pel profitós treball que ha donat a la llum pública, que tot laborant per la patria s'ha guanyat un brillant lloch entre 'ls naturalistes de Espanya.

A.

Socialisme individualista

De Madrid diuen que 'l «leader» socialista, aquell a qui'l partit passa nou duros setmanals pera que pugui mantenir-se (segons ell va dir en plé Congrés), en Pau Iglesias, té a El Escorial un parallet de torres ahont hi passa l'istiu molt regaladament. Les tores estan voltades de jardins y molt ben decorades, fins ab un cert luxe impropri de qui's plany tan violentment de les males habitacions en que han de viure 'ls pobres obrers.

No fa gaire temps l'alcalde d'El Escorial s'enterà de que l'intèrromp ciutadà propietari d'aquelles dues «torretes» hi construïa una reixa de ferro al entorn, pera que ningú pogués dubtar de que tenien un amo (je!). Y va fer més aquell intèrromp ciutadà: al instalar la reixa en lloc de deixar terrenys pera 'l comú, va avençarla més enllà de lo que li pertanyia y va tancar a casa seva terrenys que eren socialists, que eren del comú, y ell, el quefe socialista, els individualisava pera'l seu ús exclusiu. (D'aixó se'n diu socialisme).

Un agutzi, per ordre del alcalde, va ferli sbservar que aquells terrenys que acabava d'apropiarse eren de la comunitat municipal eren d'ús comunal, servien pera pas del poble. Aquell ciutadà intèrromp per tota resposta arronsà les espatlles y deixà plantat al agutzi.

Y quina pretensió la d'aquell alcalde!!

L'apropiació que en Pau Iglesias va ferse d'aquells terrenys no té res d'anormal. Ell, comunista convençut apòtol de les idees comunistes, s'apropia de lo que es del comú. (Voléu res més consegüent?)

L'alcalde va comprovar que aquells terrenys eren propietat del Ajuntament, amida's metres que àgafava, però no va prendre personalment cap mida reivindicantlos. Reuni 'l Consistori y els regidors al enterarse de que's tractava den Pau Iglesias, d'aquell que en plé Parlament se vanta d'una integritat sense màcula, de que té poder pera amenaçar als Poders Públics fins ab la violencia de l'assassinat, s'espantaren y no gosaren dirli res.

Y en Pau Iglesias té uns quants metres quadrats més de terreny—dins de la tanca de les dues torretes—que son del poble d'El Escorial y que no ha pagat lo que valen, com han de fer els ciutadans que no's queden res dels altres contra la voluntat de llurs propietaris.

(De La Veu de Catalunya).

Notes Municipals

Sessió ordinaria de segona convocatoria del dia 6 de Maig de 1911.

Tingué lloch, baix la presidència del Sr. Alcalde D. Joseph Alsius, ab assistència dels Regidors Srs. Laqué, Malagelada y Boix. Oberta que fou per lo Sr. President, se llegí l'acta de l'anterior que fou aprobada.

Tot seguit se llegeix una carta expressiva de D. Joaquim Coromina en la que, al participar al Ajuntament haberse possessionat del càrrec de Diputat provincial, s'ofereix á l'Alcaldia y Corporació Municipal per quant puga esserlos-hi útil, complaguentse en gran manera en poderlos servir. L'Ajuntament acorda haberse enterat ab verdadera satisfacció y que consti ab acta quant s'agraheix la manifestació y oferiments del Sr. Coromina y que ab aquest sentit se contesti al mateix.

També se dona compte de una comunicació suscrita per los Srs. Professors Sr. Estartús y Sra. Gascóns que ab motiu de haber sigut confirmats en los càrrecs de Mestres Directors de les Escoles Graduades d'aquesta vila, expressan el seu agrahiment al Ajuntament y Vocals de la Junta local de 1.ª Ensenyança per l'apoy que prestaren pera conseguir aytals nomenaments, manifestant á la vegada cumplir ab un deber de cortesia y gratitud. Acorda l'Ajuntament haberse enterat ab gran satisfacció de que la Superioritat, tent justicia á les rellevants qualitats que adornan á tan il·lustrats Professors, els hagi confirmat en el càrrec que, ab beneplàcit del Ajuntament, Junta local de 1.ª Ensenyança y del poble en general venían desempenyant, agrahint á la vegada l'acte de deïcades y cortesia dels mentats Professors.

Igualment dona compte el Sr. President de las gestions efectuadas respecte'sls Mestres Titulars Srs. Estartús y Sra. Gascóns al objecte de buscar una fórmula pera millorar l'haber que percibeixen los Auxiliars d'aquelles Escoles Graduades y tinguent en compte lo que per la seva part venen ja fent cada un de per sí los Mestres Directors, á proposta del Sr. Alcalde President s'acorda per unanimitat concedir á cada un dels Auxiliars D. Ernesto Soliva y D.ª Francisca Rodeja en concepte de premi, la cantitat de 15 pesetes mensuals, qual cantitat serà susceptible de disminució, si per los seus actes falt a laboriositat se'n fessin mereixedors.

Previ informe de la Comissió de Foment s'autorisa á D. Ramón Saldes pera cambiar els balcons de la casa del carrer d'Alvarez.

Per no haberhi altres assumptes de que tractar se donà per terminada la sessió.

Crónica

En la fàbrica de farinas de nostres amichs Senyors Coromina, al aixugar una bassa, hi agafaren dos carpas, una de uns dotze centímetres que era de les llenades al estany, per la festa major, y l'altre mol petita nascuda de les tirades allí en el mes d'Agost. Això demostra, que es un peix que va bé aquí, y que mol facilment se rebolejará l'estany de tan estimada espècie; també un pescador va agafar al estany, un salmó notablement augmentat, que resultà d'un gust esquisit, segons manifestà'l pescador.

**

En l'Audiencia Provincial, han sigut designats per la sort, jurats pel actual quatrimestre nostres amichs D. Agustí Barceló, D. Martirián Butiñá, D. Jaume Boix y D. Emili Cos. Han d'intervenir

en les causes que se celebraran los dies 29, 30 y 31 del actual, contra Maqueda per robo, contra Miquel Bruguera sobre malversació y contra D. Mariano Xivieches, per incendi.

**

Demà celebren los pagesos la festa del seu patró'l gloriós San Isidro. Al demà ofici solemne, y per la tarde sardanes á la plassa, que resultan cada any mol concorregudes.

**

Avui es l'últim dia qu'es cobra á Banyolas la contribució territorial urbana é industrial. Els que no paguin aquí tenen temps per verificarho hasta'l 31 d'aquet mes á Girona.

**

El dia 10 del pròxim mes de Juny es el senyalat per la adjudicació en pública subasta de les obres d'acopis durant els anys 1911, 12 y 13, de varies carreteres d'aquesta Província entre altres la de Girona á Olot per 5.999'94 Ptas.

**

Per el Gobernador civil de la Província ha sigut declarada la necessitat de l'ocupació de les finques afectades per l'expedient d'expropiació instruit ab motiu de la construcció de les obres de la carretera de tercer ordre de Ventalló á Banyolas del terme de Cornellà, contra'l que no s'ha presentat cap reclamació.

Aquesta resolució té importància perque hi havia alguns propietaris que s'oposaven á deixarlos hi treballar.

**

Ab molt gust copiém de *La Vanguardia* de Barcelona: «Debido á gestiones del diputado á Cortes por el distrito de Torroella de Montgrí D. Julio Fournier, el Estado Mayor Central del Ejército ha informado que los estudios de la carretera de Bañolas á Fontcuberta se verifiquen sin comisión mixta». Per lo transcrit 's veu que nostre digne diputat treballava ab una activitat incansable en bé del districte.

**

En una de les últimes sessions celebrades per l'Ajuntament de Girona, tracaren del projecte del tranvía de Flassà á Banyolas per Girona, en lo que afecta á n'aquella Ciutat. Los Srs. Verdaguer y Catalá se oposaven al projecte tal com està trassat, per oferir segons ells, perills pel públic; en canvi, el Sr. Basols lo defensá mol brillantment, manifestant que no hi havia tals perills; per últim el Sr. Encesa demanà que quedés per vuit dies sobre la taula, per poguer-lo estudiar més detingudament. Així se acordà.

Felicitem mol coralment al Sr. Basols y demés regidors que se interesaven per tan important millora y que tans beneficis ha de reportar á n'aquesta comarca.

**

Copiém de nostre confrare *El Deber* de Olot:

Ab vera satisfacció visitarem el passat diumenge els tallers de fundició del Sr. Barberí, hon estava exposada la monumental estatua de Santa Elena, que ha de ornar el punt mes alt del nou cimbori de la Catedral de Barcelona.

Mideix 4 m. 40 ctm. y arbora una creu de 5 m. que servirà de parallàmps.

El treball de fundició mereix tota mena de lloances, donchs es esmeradíssim, demostrant ab això que es ben merescuda la fama de fundidor artístich de que frueix la casa Barberí, y que ab l'execució de tant meritosos treballs ha conquerit.

La escultura es deguda al disingit artista Sr. Alentorn, qui ha conseguit un conjunt molt notable y adequat a les condicions en que ha de ser col-locada l'estatua.

Nostra enhorabona a n'el Sr. Barberí, qui d'aquesta manera fa honor a la nostra industria.

**

Ab el nombre d'avui accompanyém un prospecte del coneugut medicament de Barcelona Elixir Callol, quina lectura recomaném eficasment á nostres llegidors per esser d'interés á totes aquelles persones que pateixen de *neurastenia, anemia, falta de gana y debilitat general*. Se ven á les principals farmàcies y drogueries.

**

Ha mort á la edat de nou anys la nena Angeleta Teixidó y Butinyá, filla de nostre amich D. Antoni, al qui, lo mateix que á la demés familia, enviem lo nostre condol.

**

La esposa de D. Lluís Ameller ha donat á llum ab tota felicitat un robust nen. Que sigui la enhorabona.

**

Nostre amich el professor D. Francisco Riera ha sigut nomenat mestre interí de Santa Cristina d'Aro. El felicitem pel nou destí.

**

Se troba aquí 'l nostre amich D. Marian Malagelada, notari de San Sadurní, ab sa distingida esposa. Qu' els hi sigui ben agradable la seva estancia entre nosaltres.

**

Se troba casi restablert el sereno D. Juan Palmada, pare de nostre amich y suscriptor D. Joan; també se han realisat ab èxit les operacions fetas á la esposa de nostre amich D. Joan Siqués y á la del veterinari municipal D. Jaume Massanella, de lo que ens alegrém molt.

**

La exposició de piscicultura y pesca qu'es celebrarà á Manresa, del dia 7 del corrent al 8 de Juny, y en la que hi estarà representat el nostre Ajuntament, se farà baix les festas y demés actes del següent programa:

Repoplació y defensa del riu, Sanitat de les aigües, Moralització de costums,

Maig y juny de 1911

PROGRAMA

Exposició permanent.—Acte d'inauguració.—Tindrà lloch demà, diumenge, a les onze del matí, ab assistència del Ajuntament, autoritats, la Junta Municipal de Ciències Naturals, de Barcelona, organitzadora de l'Exposició, comissió organitzadora local y demés invitats y alumnes de les escoles, reunits a la plaça de la Constitu-

ció cantarán l' Himne del Peix, dirigintse en manifestació a l'obertura.

Concurs de pesca. — Concert pels cors «Sant Josep», «Unió Manresana» y «Orfeó Manresà»; conferencies, balls típics y populars, per l'«Esbart Manresà de Dançaires» y Agrupació de la Dança; Futbol; iluminacions y projeccions; curses de bicicletes y espectacles nocturs; festes especials; festa de Sanitat y repartiment de premis als noys pobres y més nèts de les escoles, organitzada pel Comité local de Dames per la lluita contra la tuberculosi.

Festa cívica, dedicada als Ajuntaments riberenys del Llobregat y Cardoner; festa militar, dedicada al batalló cassadors de Reus, zona y demés elements militars; visita escolar dels alumnes a l'Exposició; Festa del Arbre; fira de l'Ascensió; que tindrà lloch els dies 25, 26, 27 y 28 d'aquest més; llençament de 100.000 peixos, sorprendent espectacle que tindrà lloch a la platja del Cardoner, desde la palaça del ferrocarril del Nort al Pont Vell; clausura de l'Exposició.

**

Han tornat del viatge de boda nostre amich D. Baldiri Bosch ab sa esposa; també tenim notícies de l'arribada á Madrid de nostre amich D. Joseph Congost ab sa esposa, y que continúan el viatge sens novetat.

**

Diumenge passat estigueren en aquesta vila una numerosa secció de alumnes que cursan Arqueología en el Seminari conciliar de Gerona presidida pel professor de la assignatura l'ilustrat y eloquent orador Dr. Ramón Doy. Des de aquí se dirigen á Besalú pera estudiar les riqueses arquitectòniques romàniques, moltes ja en ruïnes que conserva la comptal vila, y, de regres, la antiquíssima iglesia de Porquerias á la ribera occidental del nostre poètic Estany.

**

Copiem de *Diario de Gerona* de ahir:

Accediendo á lo interesado por el diputado Sr. Fournier, el ministro de Foment ha ordenado se proceda á la formación del presupuesto para los estudios de la carretera de Bañolas á Fontcuberta.

**

Per l'alcaldia s'ha publicat un bando sobre higiene y llimpiesa; ens semblá molt bé; no seria per demés també qu' es mires si pot evitar, que algúns qu' es dedican á recullir herbes, mal ó logressin els arbres, com succeí el dissapte passat ab una part de l'estany.

—

Al Monastir se va ensajant la Missa d'Angelis, assistinti un centenar de nenes y trenta nens.

Hem pogut sentir á les nenes, y malgrat la seva petita edat, trenen les melodíes gregorianes ab tal sentiment y religiositat, que creyen donarà bò escoltarles el dia del estreno.

Mentrestant nostre enhorabona als nens y nenes cantaires.

Se'ns diu fem constar que hi fan molta falta les noyes de tretze y catorze anys. Donchs celebraríam la seva assistència.

Fàbrica de paper "continuo,"

Especialitat en papers colats
pera la industria tapera

Joseph Frigola

Banyolas (Borgoñá)

LA CATALANA

Ferreteria, quincalla y taller de llaunreia

Jaume Saguer y Barceló

Plassa, 1 y Mercadal, 1.—BANYOLAS

Ferramentas per obras, objectes de cuero y tot lo concernient al ram.

Vidras plans, carburo de calci y teixits metàllics.

Especialitat en gasometres

Instalacions per gas y aigua

Administració de las ayguas potables d'aquesta.

CIRILO MASOLIVER

PINTOR Y DORADOR

Colocació de papers pintats

Valls, 19.—BANYOLAS

XACOLATA

Torrent

CASA FUNDADA EN 1780

Puresa garantida.

Proveidors de la Reial Casa.

Premiada en ditinstas Exposicions.

CLASSES ESPECIALES

pera colegis y comunitats religioses.

Especialitat en la fabricació de xacolats fins
ab canyella y vainilla

DESPATX CENTRAL

Escribanías, 8.-Banyolas

LA VIOLETA

CARPINTERIA

— DE —

Joseph Romans

Carrer Major.—BANYOLAS

FÀBRICA DE CALS HIDRAULICA, GUIX Y CIMENT

— DE —

Vicens Laqué

Banyolas

CICLISTES

Si voleu estar ben servits, en BICICLETES accesoris y tota mena de reparacions, dirigiuvsos al coneut ciclista

Joseph Figuls

Especialitat en pneumàticos.

«HEAGLE» HUTCHINSON.

— BANYOLAS —

Tenda LA CONCEPCIÓ

— Pintures, pincells, barnissos de totes menes —

JOAN PUJOL

TURERS, 8.—BANYOLAS

Acreditada Fàbrica

— DE —

PASTES PERA SOPA

Gran Fàbrica de Chocolates

EL LAGO

— DE —

Lluis Tremoleda

CARRER DE GUIMERÀ.—BANYOLAS

Fàbrica de Xacolata

DE

Dolores Torras

BANYOLAS

BARBERIA

DE

Jaume Geli Verdaguer

Carrer Major, 23 y Plaça de la Vila, 21
BANYOLAS

L' Unión

Companyia anònima de segurs contra incendis

Fundada en 1828

LA NEW-YORK

Companyia de segurs sobre la vida

Fundada en 1865

L' Assicuratrice Italiana

Societat anònima de segurs contra els accidents y reasssegurs

Representant á Banyolas: EUDALD GARCÍA

Granades y aparatos matafochs sistema Biosca

Unich representant y venedor en la Provincia

Jaume Casellas Constructor d'obras

Plassa del Dr. Rovira, 1.—BANYOLAS

MALALTS! Voleu recuperar aviat les forces perdudes y disposar d'una naturalesa feranya? Feu ús del Bioferm Sócatarg :::

Indicat en la Tuberculosis, Raquitisme, Neurastenia, Impotencia, Desgana, Convalescencies, Agotament per haber passat malalties greus o per excessos de treballs moral o corporal. Es un medicament de gust agradable, recomenat per tots els metges que 'l coneixen, perquè han comprobat que refà depressa y ab seguretat.

Preu de venda: 3 ptes. l'empolla.

NOYES de colors pàlids, ab desvaneixements, caparro, cansanci, flagues, desarrigos menstruals, etc conseguireu que aviat desapareixi tot això fent ús de les

Píldores ferruginoses Sócatarg

Reconegudes com la meditació més certa pera la curació de l'Anemia, Clorosis, Linfatisme, Fluix blanc, Menstruació dolorosa é irregular, etc. etc. Obren també com a depuratives.—Les Píldores ferruginoses Sócatarg per sa composició y estar envoltades d'una capa especial, resulten sense gust, d'agradable flaire, no cansan al pahidor y son de molt bon pendre.

Preu de venda: 2 ptes. el pot.

Únic y exclusiu preparador del BIOFERM SÓCATARG y de les PÍLDORES FERRUGINOSAS SÓCATARG

J. Gratacós Vallmajó, Apotecari.

Dipositari á Barcelona J. Viladot, Rambla Catalunya, 36

PUNTS DE VENDA: A les Farmacies y Drogueries ben proveïdes de per tot arreu.